

DE ZOMER IS VOORBIJ....

De synodocratische niet-revisie-synode destijds had het over de mogelijkheid dat vóór den zomer (!) van '46 de kerkelijke scheuring al weer goed deels zou geheeld zijn..... (zie het Rapport over „Samenspreking, ja of neen?“).....

We dachten, toen we dat lasen, het onze.

En nu treffen we in het kerkeraadsverslag der synodocratische kerk van Klazienaveen volgend stukje onder „Ingekomen stukken“:

Een schrijven van enkele kerkeraden over meisjes uit deze omgeving, die in bezwaarde gezinnen zijn terechtgekomen.

Een wijs man teekende hierbij aan: „en als ze nu eens in niet-christelijke gezinnen terecht komen?“

Hoe het zij, die kerkeraden zijn op jacht en blazen den jachthoorn.

Ze denken zeker: de zomer is tóch voorbij, en vervangingsformule nummer zooveel bracht nog niet eens een nieuwe lente. Nu gaan ze in den herfst de kleine vosjes jagen, die des Heeren wijngaard bederven.

Ik zeg: bederven. De synodocraten bouwen den wijngaard..... K. S.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN

DE TYRANNIE VERDRIJVEN.

Revolutie op Java en crisis van Nederlands gezag.

RAPAILLE.

Soekarno en velen zijner medestanders, die thans in de „repeoblik“ den toon aangeven, hebben zich tijdens de Japansche overheersching ergerlijk misdragen.

Wat kunnen zij dus van Nederland verwachten?

Dit land behoort toch tot de overwinnaars, dus tot diegenen, die den demon hebben bezworen, waarvoor deze „leiders“ juist hadden geleerd te knielen.

Daarom hebben zij zich met hand en tand verzet tegen het landen van Nederlandsche troepen.

Daarom hebben zij gretig de hand van de Australische rustverstoorders gevat.

Daarom hebben zij geen gelegenheid laten voorbijgaan de Nederlanders voor het oog der wereld af te schilderen als lieden van de allerzwartste reactie: koloniale uitbuiters en onderdrukkers bij uitnemendheid.

Tijdens het Japansche bewind hebben Soekarno en zijn medestanders, die nu „toon“-aangevend zijn in de „repeoblik“, tegen al wat Nederlandsch was of er aan herinnerde, een felle haatcampagne gevoerd.

Voor hun oogen hebben zij zien aangroeien elk uur van den dag en den nacht, de stroom van rampspoed en ellende, welke in de Japansche propaganda „nieuwe orde“ en „oostaziatische welvaartsfeer“ heette.

Als krijgsgevangene heb ik tot September 1943 (toen ik van Java werd weggevoerd en na eenige maanden in Japan terecht kwam) in bijna alle kampen op Java korter of langer tijd vertoefd. Zodoende heb ik in Oost-, Midden- zoowel als West-Java dwangarbeid moeten verrichten, veelal tezamen met inheemschen. Ik was in de gelegenheid waar te nemen, hoe de Jap tegen de bevolking optrad. Niet alleen tegenover hen, die gedwongen werden voor den Jap te werken, maar ook daarbuiten. Hij schepte er soms behagen in ons te laten zien, hoe je een Javaan moest behandelen. Mijn indruk en die mijner lotgenooten zonder uitzondering was, dat de beestachtigheid tegenover ons, hoe groot ook, nog gering te achten was tegenover de mishandeling, waaraan de bevolking bloot stond. Hoe menigmaal werd in heimelijk geuite klacht tegenover ons het hart gelucht en bliken wij in een afgrond vol verschrikkingen. De eigendom, de eer, tenslotte het leven van den Javaan werden als niets geacht.

Welnu, Soekarno en zijn satellieten hebben vrijwillig de hand gekust van den mongoolschen tyran. Zij hebben diens wanbedrijf in alle toonaarden bejubeld als zegen, louter zegen. Geen collaborateur, waar ook ter wereld, heeft slaafscher taal gebezigd dan Soekarno (men leze: „A Japanese „Dalang“ (Shadowplayer) in Java. A Tragedy in four Acts“, by M. Slamet L. L. D., Batavia Mrt. 1946).

Er is geen enkel lichtpuntje te vinden in het optreden van Soekarno en de zijnen. Onder den Jap kwamen hun doelstellingen duidelijk aan het licht. Uit niets blijkt, dat het heil, de welvaart, de vrijheid van het volk van Java en de overige gebieden één moment drijfveer zijn geweest tot hun handelen. Hun eenige zorg was, zichzelf in te dringen in de gunst van den Jap en zoo een machtspositie te verwerven.

Dat de „zeventig miljoen Indonesiërs“, waarover Soekarno zoo gaarne sprak, slaven werden van den Mongool, dat baarde geen zorg. Als hij maar groot werd!

Tot de zwartste bladzijden uit de historie van westerse staten behooren die, waarin gewaagd wordt van

slavenjachten op de kust van Afrika. De Jappen hielden in modernen tijd hun slavenjachten op Java en op veel grooter schaal.

Slaven van Java zijn verspreid over het verre oosten. Ze zijn bij tienduizenden van ellende en ontbering omgekomen, vaak ook moedwillig vermoord, ver van hun dessa, ver van het land, waar Soekarno zijn vlamme redevoorzitting hield: „Wij zullen getrouw volgen onze roeping, te sterven of te leven met Japan“.

De Soekarnoleten zijn zichzelf gebleven, ook na Japans ondergang. Ze hebben de Japansche terreur voortgezet, in menig opzicht hun leermeesters overtroffen.

De groote fout van Sjahrir en zijn „gematigde“ medestanders is geweest, dat zij zich hebben geëenailleerd met rapaille.

Sjahrir is de schrijver van „Indonesische overpeinzingen“. Er had wat goeds uit hem kunnen groeien als hij daarbij gebleven was. Zijn publicaties in de buitenlandse pers noch zijn brief aan President Truman zijn Indonesische overpeinzingen maar verdochtmakingen en dus — tijdens onderhandelingen — onfaire praktijken. Zijn ondergrondse relaties met de Australische bootwerkers stempelen hem ook niet tot dien hoogstaanden diplomaat als de aanhangers van het beleid-Van Mook hem voorstellen.

DE TYRANNIE VERDRIJVEN.....

Als het er om gaat: een Indonesische republiek of niet, dan staan de aanhangers en de tegenstanders van het beleid-Van Mook niet zoover van elkaar.

Het is misleidend om, zoals ik onlangs in een artikel in „Uitzicht“ las, het voor te stellen alsof de tegenstanders niet genoeg verbeeldingskracht zouden bezitten om te gewennen aan de gedachte van een republiek binnen het rijkverband.

Zoo iets kunnen ze zich heel goed indenken.

Maar niet deze republiek!

Die past niet in ons Nederlandsch rijkverband. Gelukkig nog niet en Gode zij dank hebben de verkiezingen in Nederland bewezen, dat wij voorlopig nog niet toe zijn aan een rijkverband, waarin deze „repeoblik“ zou passen. Dat hebben Soekarno en de zijnen beter ingezien dan menig theoloog zelfs, die zich schaaft aan de zijde van hen, die zich verbeelden het monopolie van verbeeldingskracht te bezitten en daarom hebben zij een staatsrechtelijke band met Nederland versmaad.

Deze „repeoblik“ berust op terreur, is geboren uit revolutie. Zij is een maaksel van samenrottende Japanezen en Soekarnoleten.

Deze „repeoblik“ is geen levend organisme, maar conserveering van alle gif, wat de Jap heeft uitgespoten. Ze kan alleen geboren worden in harten en hoofden van hen, die uitgaan van het ultra-revolutionaire principe, dat ieder, die de kans krijgt met geweld en onder terreur op zeker oogenblik de macht in handen te nemen, ook wettig gezag oefent.

Wie het revolutionaire principe van „de macht bij het volk“ aanhangt, kan deze „repeoblik“ nog niet eens verdedigen. Want de voormannen van deze „repeoblik“ kunnen niet geacht worden het volk te vertegenwoordigen. De groote massa van het volk heeft zich nimmer kunnen uitspreken, is daar trouwens ook niet vrij voor. Ook niet de intellectueelen.

De regering Schermerhorn heeft het Nederlandsche volk bijna een jaar lang na de Duitsche bezetting de facto onmondig verklaard. Als reden gold onder meer, dat het volk nog niet „gezuiverd“ was. Maar diezelfde regering is met een ongezuiverde „repeoblik“ aan het onderhandelen geslagen. Bestaat er dwazer tegenstelling?

Deze „repeoblik“ wil liefst heel Indië als een eenheid omvatten. Maar zelfs Java is nooit een eenheid geweest, noch in de historie, noch in onzen tijd. Een gezond groepsproces is er niet.

Wie niet heelemaal verblind is, ziet nu al de doodgraven van de „repeoblik“ aantreden.

Tan Malakka, Soebardjo, Hatta en Soekarno zelf!

Het merdeka-geroep is niet de jubelzang van een volk, dat bij den nieuwen dag begroet. Het is de opstandige kreet van een door haat bezeten groep van quasi-intellectueelen, die ten prooi vielen aan nationalistische ophietsingspropaganda. Zij hebben de terreur gepredikt, den misdaad tegenover den Europeaan en de loyalen aanbevolen, den sluipmoord verheerlijkt, brandstichting en roof geprezen. De misdadige elementen vielen hun vanzelf toe; de jeugd was gemakkelijk te strikken.

De omstandigheden waren uiterst gunstig: de Jappen gaven hun wapens, boden steun als instructeurs en aanvoerders en zoo schaarden velen zich onder de rood-witte vaan.

En de Nederlanders demonstreerden zwakheid en weifeling. „Je Maintiendrai“ en „Het Parool“ propageerden: trouw tot in den dood aan de anti-geweldpolitiek. Niet dat we bang zijn, we zijn vrij en onverveert, maar..... de wereld kijkt naar ons. Je moet de dingen nu eenmaal zien tegen den achtergrond van de internationale politiek. Jammer, dat de slachtoffers van de terreur op Java en hun familie en vrienden niet zoo'n ruimen blik hebben, dan zouden ze wel vrede hebben met hun lot.

Op Java konden de terreur-benden zich ongestoord organiseren.

De gangsters van Java!

Moordlust flakkert in hun oogen. Haat verdonkert

hun gelaat. Geef ze Japansche uniformen en ge ziet geen verschil meer. Ze vullen hun handen met roof. Het bloed van weerloozen roept. Alle wild-west-verhalen zijn kinderachtige vertelsels bij het relaas van het luguber bedrijf van dit barbaarendom!

Het merdeka-geroep klinkt als vertwijfelingskreet uit den mond van eenvoudige dessalieden.

De padi rijpt nog in de aar, maar ze weten niet of de hand hunner vrouwen en dochters die zal snijden. Het water, dat de velden bevoeide, wordt schaarsch. De dood ligt over het land, de dood waart om de dessa. Er is honger, kleeding is er niet en de gamelan zwijgt.

Er is veel gebeurd in de dessa, de laatste jaren. De orang Nippon is gekomen. Hij heeft ze trachten in te prenten hoe slecht de orang belanda was, die nooit zou terugkeeren. Ze hebben grappige films gezien, waarop de Hollander bespot en gehoond werd, ontmaskerd in al zijn slechtheid. Jongelingen zijn soldaat geworden in dienst van den grooten keizer.

Toen de nood hoog steeg, hebben ze 't duizendmaal gehoord, dat het de belanda's waren, die daarvan de schuld droegen.

Dat heeft de orang Nippon verteld, dat hebben sommige voornamen volksgenooten, die het weten konden, herhaald, dat hebben hun eigen pemoeda's gezegd, die soms, maar nu als soldaat van den grooten keizer, de dessa bezoekten.

De orang Nippon is verdwenen, maar de ellende is nog toegenomen. En weer weten ze het uit de verhalen van de jongelieden, uit de stem, die hun tegenschalt uit de radio, hier en daar in de dessa opgesteld: het is de belanda, die oorzaak is van alle leed.

Miljoenen zijn er, die vurig verlangd hebben naar het einde van het Japansche schrikbewind, maar die bitter ontgoocheld werden, toen de terreur van eigen volksgenooten gelegenheid kreeg los te branden. Zij zien hunkerend uit naar den dag, waarop ze verhoord weten, hun stil gebed: „Merdeka.....“

Als Nederland iets van zijn roeping tegenover de bevolking van deze landen verstaat, dan vaagt het deze „repeoblik“ weg.

Dan zullen, waar ook ter wereld menschen gevonden worden, die bouwen willen op christelijke grondslagen, in onze generatie en na ons, dezen moeten komen tot de erkenning: het was goed, wat Nederland deed. Want er zat teveel Japans gif in: er was te groote invloed van rapaille; er was teveel leugen bij te weinig waarheid; er kleefde teveel onschuldig bloed aan!

„ONTSIET UWE VYANDE NIET“.

De Nederlandsche gezant te Washington gaf, kort na den inval in Nederland, uiting aan zijn gevoel van oneindige trots, Nederlander te zijn.

Dat was geen ijdel woord, maar de strijdzang, opwellend uit het hollandsche hart, hetwelk de tyrannie wel heeft doorwondt, maar niet kunnen breken.

En Nederland in zijn verzetsstrijd heeft die trots gerechtsvaardigd.

Ook de Nederlanders in Indië hebben, toen de nacht viel, de Nederlandsche naam hoog gehouden.

Niet allen, helaas. Niet de regisseurs van „de show“ van 1942. Die zijn ook in krijgsgevangenschap veelal zichzelf gebleven, in incompetentie, in zelfzucht, in bloohartigheid.

De man, die niet verantwoordelijk was voor de beschumende laatste acte van 1942, maar met hoofd en schouders uitstak boven zijn omgeving, is ook in de vrijwillig aanvaarde gevangenschap zichzelf gebleven: „un homme supérieur“.

Dat is G.-G. Tjarda van Starkenborgh Stachouwer gebleven, toen hij in 1945 het Indisch beleid van het Kabinet Schermerhorn afwees.

Voor ons symboliseerde zijn houding de goede vaderlandsche geest.

Die geest is niet gebroken in de vrouwenkampen op Java, noch in de krijgsgevangenenkampen, verspreid over het verre oosten, ook niet in de uren van de diepste beproeving.

We willen trots blijven op ons Nederlanderschap.

De eerste Nederlandsche geluiden, welke wij na terugkeer uit Japan te Manilla vernamen, waren — dat bleek ons later — het lied van de Partij van den Arbeid: verbeeldingskracht, weg met het oude. een nieuwe geest, een nieuw geluid, heel de wereld roept om democratie, uit is het met de koloniale verhoudingen, in Australië hebben we de meest vooruitstrevende plannen klaar gemaakt enz. enz.

Als het met woordengescherp en leuzen kon geschieden, dan had Indië onder dit bewind een goede kans gehad.

Maar er is meer nodig.

Als er geen andere verdienste vereischt werd, dan alleen maar de verdienste den oorlog vanuit Australië te hebben mogen aanzien, dan waren we op den goeden weg.

Wie echter de van den nieuwen geest doortrokken Nica en haar hulpinstanties aan het werk ziet, begrijpt de verzuchting van menigen ex-krijgsgevangene met jarenlange Indische ervaring: Dat Indië, na al die rampjaren, ook dat nog moest overkomen.

De door de Partij van den Arbeid zoo vurig begeerde doorbraak is in Nederland niet gekomen. De verkiezingen bewezen, dat die hoop ijdel was.

In Indië kwam de doorbraak wel. Dat was niet moeilijk. De „reactionairen“, dat waren de nog overlevende ex-krijgsgevangenen, werden eenvoudig opzij gezet.

Het
„Wat
bruik-
grijd-
Neder-
Het
teerde
misha-
vervre-
Als
die al-
welke
den n-
Indië
Wij
lot d-
Maar
en ine-
met d-
dezer
Dat
leiden
Dan
der w-
We
Lati-
ons do-
Was
leiden
Iede
Nier
slap-
Wat
zicht
in ons
vorm
kracht
„Ont-
Nog
„Dis
Ballkp
VAI
ONS
De r-
eisch-
ruimte,
zij heel
beweg-
eenheid
maken.
ruimte,
Dit l-
bouw-
steeds
hoek,
tectoni-
De o-
eeren t-
De v-
door v-
geleding
komen
het int-
We n-
spreken
een gel-
een uni-
Er z-
teekeni-
modern
zijn aan-
aan de
krijgt i-
inneren
van Ch-
plaats
koor, te
Dikwijls
ling, di-
wust op
daad af
voor de
drinken
De H-
van het
de sac-
loften v-
en deze
Dat v-
Onze W-
herinner-
deel, da-
en aan
de werk-
brood e-
actieloo-
liek zoel